

UNIVERSITATEA „ALEXANDRU IOAN CUZA” IAȘI
FACULTATEA DE DREPT

TEZĂ DE DOCTORAT
INFRAȚIUNI COMISE DE MAGISTRAȚI

Conducător de doctorat:

Prof. univ. dr. Tudorel Toader

Student doctorand:

Costică Ciocan

Iași,
2024

Cuprins

Introducere:	5
---------------------------	---

CAPITOLUL I. Standardele de conduită a magistraților– independența, imparțialitatea și integritatea magistratului

Secțiunea I.1. Rolul magistratului în societate	10
Secțiunea I.2. Codul deontologic al magistraților din România	12
Secțiunea I.3. Integritatea profesiei de magistrat	17

Capitolul II. Studiu istoric - analiza infracțiunilor care pot fi comise de magistrați, incriminate prin Codul penal din 1864, Codul penal din 1936 și Codul penal din 1968

Secțiunea II.1 Aspecte introductive privind infracțiunile care pot fi săvârșite de judecători sau procurori	19
Secțiunea II.2. Codul penal din 1864.....	29
Secțiunea II.3. Codul penal din 1936	59
Secțiunea II.4. Codul penal din 1968.....	80

Capitolul III. Analiza infracțiunilor care pot fi comise de magistrați, incriminate în Codul penal din 2009

Secțiunea III.1 Aspecte introductive privind Codul penal din 2009.....	99
Secțiunea III.2. Codul penal din 2009.....	100
Secțiunea III.3. Concluzii intermediare	131

Capitolul IV. Standardele de conduită a judecătorilor și procurorilor prevăzute în norme europene și internaționale

Secțiunea IV.1 Principiile de la Bangalore privind conduita judiciară.....	139
Secțiunea IV.2. Consiliul Consultativ al Judecătorilor europeni (CCJE).....	143
Secțiunea IV.3. Concluzii intermediare	146

Capitolul V. Incriminarea faptelor săvârșite de magistrați în legislațiile statelor membre ale Uniunii Europene

Secțiunea V.1 Aspecte introductive privind studiul de drept comparat	147
Secțiunea V.2. Codul penal francez	151
Secțiunea V.3. Codul penal spaniol	160
Secțiunea V.4. Codul penal italian	168
Secțiunea V.5. Codul penal german	173
Secțiunea V.6. Codul penal sloven	178
Secțiunea V.7. Codul penal grec	188
Secțiunea V.8. Codul penal croat	195
Secțiunea V.9. Codul penal ceh	199
Secțiunea V.9. Codul penal bulgar	203
Secțiunea V.10. Codul penal ungar	205
Secțiunea V.10. Concluzii intermediare	210

Capitolul VI: Dezbateri privind probleme de actualitate ale sistemului judiciar românesc.....211

Secțiunea VI.1. Perspective critice asupra sistemului judiciar românesc	212
Secțiunea VI.2. Posibile soluții la problemele identificate referitoare la buna funcționare a sistemului judiciar	225
Secțiunea VI.3. Sistemul judiciar și criminalitatea în rândul magistraților.....	232

Capitolul VII: Concluzii și propunere de *lege ferenda*239

ANEXĂ	249
--------------------	------------

Bibliografie și webografie

Magistratul – subiectul activ special al unor infracțiuni

Introducere. Prezenta teză de doctorat explorează de o manieră quasi-exhaustivă incriminările referitoare la magistrați, fie că sunt judecători sau procurori, nu doar prin prisma paradigmelor contemporane din sfera dreptului penal, ci și prin cea a principiilor fundamentale sociologice și filosofice.

Capitolul I al lucrării se dedică explorării etimologiei juridice și semantice a termenilor cheie, contextualizând problematica într-un cadru ce va permite ulterior realizarea unor delimitări între răspunderea civilă, disciplinară și penală a magistratului. Printr-o analiză dialectică și sincronică, se subliniază paradoxurile cele mai des întâlnite în materie de etică și deontologie judiciară.

Capitolele al II-lea și al III-lea, prin studiul istoric care a vizat Codul penal din 1864, Codul penal din 1936 și Codul penal din 1968 dovedesc modalitatea în care norma juridică se integrează sinergetic cu evenimente cruciale din istoria țării noastre. Totuși, analiza și-a păstrat relevanța, din moment ce doar surprinderea evoluționismului juridico-normativ a putut furniza unele concluzii de reconfigurare axiomatică a incriminărilor prezente în Codul penal din 2009 privitoare la judecători și procurori. În același timp, lucrarea a reușit să coboare din planul abstract, subliniind eterogenitatea jurisprudenței instanțelor de judecată atunci când se analizează întrunirea elementelor constitutive ale unor infracțiuni, precum arestarea nelegală și cercetarea abuzivă (art. 266 C.p. din 1986).

Lucrarea și-a propus să depășească interpretările convenționale din literatura de specialitate juridică, aplicând o abordare deconstructivistă și hermeneutică pentru a reconstrui înțelegerea problematicii justiției din perioada comunistă, în care existau atât judecători și procurori, cât și legi și principii morale.

Capitolul al IV-lea s-a axat pe analiza standardelor de conduită a judecătorilor și procurorilor prevăzute în norme europene și internaționale (Principiile de la Bangalore privind conduita judiciară; Consiliul Consultativ al Judecătorilor europeni), fiind utilizat un instrumentar analitic de o complexitate importantă, îmbogățit de jurisprudența din materia disciplinară a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Capitolul al V-lea s-a concentrat pe o investigație detaliată a incriminărilor faptelor săvârșite de magistrați în legislațiile unor state membre ale Uniunii Europene, precum Franța, Spania, Italia, Germania, Slovenia, Grecia, Croația, Cehia, Bulgaria, Ungaria, dovedindu-se variabilitatea normei juridice și aplicabilitatea acesteia în diverse contexte juridice și culturale europene.

De-a lungul capitolului s-au evidențiat nu doar similitudinile dintre incriminările privitoare la judecători și procurori, ci și diferențele de substanță, oferindu-se o perspectivă comprehensivă asupra modului în care principiile de proces echitabil și cel de aflare a adevărului în cadrul anchetelor penale pot fi integrate într-o reconfigurare a paradigmelor legale existente.

Capitolul al VI-lea cuprinde analiza unor dezbateri privind problemele de actualitate ale sistemului judiciar (*Perspective critice asupra sistemului judiciar românesc*), identificându-se posibile soluții care ar duce la buna funcționare a instanțelor și parchetelor.

Capitolul al VII-lea conține propunerile de *lege ferenda* și *concluziile* inspirate de analiza detaliată a normelor penale privitoare la magistrați din Codurile penale din 1864, 1936, 1968 și 2009, precum și a celor europene anterior menționate. Abordarea critică și interdisciplinară, a evidențiat necesitatea unei adaptări dinamice a cadrului juridic substanțial cu cel procesual, în contextul provocărilor contemporane generate de instabilitatea politică. S-a oferit, de asemenea, și o perspectivă inovatoare și o interpretare proprie asupra evoluției normativității juridice, mai ales referitor la perioada comunistă și cea de tranziție spre o veritabilă democrație.

Propunerile de *lege ferenda* și concluziile formulate nu doar că îmbogățesc cadrul teoretic existent privitor la incriminările referitoare la magistrați, dar și deschid noi perspective pentru dezvoltarea ulterioară a dreptului penal-parte specială, subliniind importanța unei abordări intersecționale și adaptative.

Bibliografie. Teza de doctorat s-a fundamentat pe o bibliografie amplă, incluzând lucrări de referință din domeniul dreptului penal partea generală și cea specială, precum și contribuții esențiale din domenii conexe (criminologie, psihologie, sociologie ș.a.). Bibliografia oferă un fundament teoretic și practic solid pentru explorarea în profunzime a tematicii abordate privitoare la judecători și procurori, susținând argumentele și concluziile prezentate în Capitolul al VI-lea.

